

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.048/2024/7.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Zeke Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Zeke László – Cím3) által képviselt Felperes Cím2 alatti lakos felperesnek, a Dr. Mohácsi Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Mohácsi Ferenc ügyvéd - Cím5) által képviselt Alperes Cím1 alatti székhelyű alperes ellen, illetménypótlék megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 11.M.70.117/2023/21. számú ítélete ellen a felperes által 23. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését pedig részben megváltoztatja és az alperes által fizetendő perköltség összegét 571 500 (Ötszázhetvenegyezer-ötszáz) forintra felemeli, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 26 543 (Huszonhatezer-ötszáznegyvenhárom) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 42 672 (Negyvenkettőezer-hatszázhetvenkettő) forint feljegyzett fellebbezési illeték és 5080 (Ötezer-nyolcvan) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés szempontjából lényeges tényállás szerint a felperes pedagógus munkakörben, közalkalmazotti jogviszonyban állt az alperesnél.

[2] Az alperes 2020. október 1. és 2023. május 15. között 72 óra tekintetében eseti helyettesítést rendelt el oly módon, hogy az elrendelésre a helyettesítés időpontját megelőző 96 órán belül került sor.

[3] A felperes jogi képviselő útján keresetet nyújtott be, melynek többszöri módosítását követően 67 748 forint illetménypótlék és 2022. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, valamint 723 900 forint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereseti kérelem elutasítását kérte.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 67 748 forint illetménypótlékot és annak 2022. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó, félévente a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 190 500 forint perköltséget. Megállapította, hogy a meg nem fizetett 15 000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[6] A per fő tárgyát illetően megállapította, hogy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 62. § (5) és (6) bekezdésében, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 97. § (5) bekezdésében foglaltakat az alperes nem tartotta be azáltal, hogy a felperes által megjelölt alkalmakkor 96 órán belül utasította a felperes eseti helyettesítésre, azaz 96 órán belül változtatta meg a munkaidőbeosztását. Az így ledolgozott órák az Mt. 107. § a) pontja alapján rendkívüli munkaidőnek minősültek, ebből következően az Mt. 143. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja értelmében az illetménypótlék megillette.

[7] A perköltségviselés kapcsán hozott döntés indoklásaként hivatkozott arra, hogy a jogi képviselő igénybevétele felmerült perköltségigényt a felperes és a felperesi képviselő között 2023. április 12. napján létrejött megállapodás alapján terjesztette elő a felperes, melyben 30 000 forint óradíj kikötésére került sor. A felperesi képviselő így 19 óra vonatkozásában „570 000 forint – az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó – perköltség” megállapítását kérte. Az eljáró jogi képviselő a perben keresetlevelet terjesztett elő tizenegy oldal terjedelemben, melyhez mellékleteket csatolt, továbbá válasziratot tizenkét oldalban, és egy nyolc oldalas keresetmódosítást. A felperes csatolta továbbá a Szombathelyi Törvényszék jelen per tárgyával azonos ügyben született ítéletét és ezzel egyidejűleg előterjesztett nyilatkozatában annak kivonatos tartalmát, benyújtott egy egyoldalas észrevételt, és részt vett három tárgyaláson 30 perc, 25 perc és 10 perc időtartamban.

[8] Az elsőfokú bíróság figyelemmel az irányadó ár- és értékviszonyokra, a 30 000 forintos óradíjat nem tartotta eltúlzottnak, azonban a megjelölt 12 óra (helyesen: 19 óra) munkavégzést igen. Rögzítette, hogy hivatalos tudomással bír arról, hogy ugyanilyen tényállás mellett, ugyanezen a jogi alapon a bíróság előtt több ügy van folyamatban, ahol a felperesi jogi képviselő képviseleti tevékenységet lát el. Az előterjesztett keresetlevelek jogi indokolása azonos tartalmú, az ügy ezen túlmenően nem bonyolult jogi megítélésű, a keresetösszezszerűségének meghatározása sokrétű számítási tevékenység elvégzését nem indokolta, hiszen kizárólag a helyettesített órákat kellett a perbeli időszakban irányadó alapilletményből számított 1 órára irányadó pótlék összegével megszorozni. Egyetértett az alperes által hivatkozott bírósági gyakorlattal, mely szerint az ügyvédi munkadíjnak a ténylegesen elvégzett munkához kell igazodnia. A bíróságnak mérlegelése során figyelemmel kell lenni az ügyvéd által készített beadványok mennyiségére, azok munkaigényességére, továbbá arra, hogy a perben kitűzött tárgyalásokon a jogi képviselő megjelent-e (Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.814/2010/6.).

[9] Az elsőfokú bíróság az ügy bonyolultsága, a beadványok száma és terjedelme, tartalma, továbbá azon körülményre tekintettel, hogy ugyanezen tényállás mellett ugyanazon jogalapon több kereset is előterjesztésre került a felperesi képviselő által, a felszámított perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg azzal, hogy annak összegét a 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte és az elvégzett tevékenység időtartamát 5 órában állapította meg és ennek alapulvételével kötelezte a pereszes alperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján a perköltség megfizetésére.

[10] Az ítélettel szemben annak kizárólag a felperes javára megítélt ügyvédi képviselettel felmerült perköltségviselésre vonatkozó részét illetően a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

[11] A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és az alperesnek 723 900 forint perköltség megfizetésére kötelezését kérte azzal, hogy az ítéltábla kötelezze az alperest – áfával együtt – 76 200 forint másodfokú perköltség megfizetésére is.

[12] Álláspontja szerint a 30 000 forint/óra ügyvédi munkadíj elfogadása a jogszabályoknak és a kialakult bírói gyakorlatnak megfelel, azonban helytelenül foglalt állást az elsőfokú bíróság az 5 munkaórán meghatározott, szükséges ügyvédi tevékenység tekintetében.

[13] Előadta, hogy nem ért egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a kifejtett ügyvédi tevékenységgel a 13 (helyesen: 19) munkaóra nem áll arányban, mert több azonos tárgyú per van folyamatban. Bármelyik ügyvéd már elvégzett munkája, bármely perében tett nyilatkozata ugyanis, amelyet a praxisa által jellemzően vitt perekben megtett

bagatellizálható lenne, mert korábban már pl. orvosi műhiba perekben, szavatossági perekben, vagy éppen személyiségi jogi perekben stb. olyan nyilatkozatot tett, amelyekben a korábban már kimunkált jogalap megjelölést, jogi érvelést, precedens hivatkozásokat, illetékességi érvelést stb. már alkalmazta. Kiemelte, hogy az adott típusú per eddig csekély előzménnyel bírt, jellemzően a pedagógusok ezt az igényt nem érvényesítették, tehát a követelés kimunkálásában korábban bevett rutinszerű eljárásra nem lehetett hagyatkozni, ellenben szükséges volt jogi szakértőkkel konzultálni, felvenni a kapcsolatot az érdekképviselőkkel, egyeztetni a párhuzamos perekben eljáró szakszervezeti képviselőkkel.

[14] Sételmezte azt a megállapítást is, hogy az azonos tárgyú perek, lényegében azonos tartalmú keresetleveleket, jogállításokat vonnak magukkal. Előadta, ha el is fogadná, hogy a lényegét tekintve azonos tartalmú keresetek előterjesztésénél az ismételten felhasznált iratminták alapján kevesebb munkát jelent a már korábban használt minta felhasználása, akkor is magyarázatra, indoklásra szorulna, hogy az első „iratminta” elkészítése miért vett az elsőfokú bíróság szerint kevesebb időt igénybe, mint a többi beadvány. Az első „iratminta” elkészítése nem vehetett kevesebb időt igénybe, hiszen azt nem volt honnan másolni, azt meg kellett szerkeszteni, ki kellett találni. Az elsőfokú bíróság ítéletének rövid indokolása nem terjed ki arra, hogy a jelen perben elkészített iratok vajon „eredetiek-e”, avagy csak „másoltak”, s ha utóbbiak, akkor melyik perben használt (és a ténylegesen elvégzett munkával arányosan már egyszer díjazott) iratminta másolása miatt tekinthető lényegesen rövidebbnek a munkaráfordítás ideje. Önmagában az, hogy lehetséges az iratok egy részének másolása, nem feltételezhető, hogy az összes perben az összes irat másolat lenne, hiszen másolni csak valamiről lehetséges, „a semmiből nem keletkezhét másolat”.

[15] Álláspontja szerint iratellenes az elsőfokú bíróságnak a megállapítása, hogy mivel a sorozatperekben a tevékenységek fedik egymást, nem igényelnek különösebb egyedi felkészülést, nagyobb munkaterhet. Állította, hogy a Debreceni Törvényszék előtt folyamatban lévő perek sok tekintetben különbözöek. Az alperes a szakszerű helyettesítés tárgyában másképpen érvel a tanítók, mint a felsős tanárok esetében. Egyes felperesek hiánytalanul rendelkeznek az alperes helyettesítést elrendelő e-mail üzeneteivel, másoknak csak részben állnak rendelkezésre, van, akinek egyáltalán nem. Egyes perekben a keresetet módosítani kellett, és bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozni, továbbá a felperesek alapilletménye, illetve annak változási időpontja eltérő, így az illetménypótlék mértéke is különböző. Eltéröek a helyettesítési időpontok, azok „szakszerűsége”, az, hogy óráösszevonás során teljesítették-e. A felperesek nem egy iskolában dolgoznak, így az alperesi védekezés, az igazgatók által tett nyilatkozatok sincsenek teljesen szinkronban. A perekre való egyedi felkészülés mindezekből következően nem merül ki a peres irat blanketták mechanikus másolásában. A legtöbb eltérés természetesen a három évre visszamenőlegesen vizsgált helyettesítések darabszámában, időpontjában és az illetménypótlékok összegzésében adódott, ami minden felperes esetében más volt (önmagában ennek a tételnek a kimunkálása, feltüntetése a keresetekben, ezek összegzése, ellenőrzése a valóságban a felszámítottnál több órát vett igénybe).

[16] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság három ([49]-[51]) bekezdésnyi indokolása konkrétumok nélkül, általánosító jelleggel – az ítélet indokolási kötelezettségét lényegében megsértve – nyilatkozott arról, hogy ő valótlánul jelölte meg a per viteléhez szükséges

munkaterhet, azzal együtt, hogy az ott írtakkal ellentétben az 570 000 forint összegű perköltségigénye az általános forgalmi adót nem tartalmazta. Ezzel szemben a perben is tételesen megjelölte azokat a tevékenységeket, amelyek igazolják az elvégzett munka szükségességét, amelyeket az alperesnek érdemben és tételesen kellett volna vitatnia ahhoz, hogy a bíróság – azt az álláspontot elfogadva – csökkenthesse az elszámolható órák számát. Ebben a körben hivatkozott arra, hogy a Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú határozata szerint a bíróságok kötelesek három objektív szempontot vizsgálni az ügyvédi munkadíj megállapítása során (részlet vett-e az ügyvéd valamennyi tárgyaláson, határidőben adta-e be beadványait, reagált-e a másik fél beadványaira), a szubjektív szempontok között pedig nem lehet figyelembe venni az adott környéken kimutatható átlagfizetés mértékét, a beadványok rövid terjedelmét, vagy minőségüket, ha az egyébként pernyeréshez vezetett. A mérséklés indokolása nem lehet sematikus, elnagyolt. Az indokolásnak részletekbe menőnek kell lennie (pl. melyik tárgyaláson nem volt jelen, melyik perirattal esett késedelembe stb.). Kérte, hogy az ítéltábla ezeknek a szempontoknak eleget téve vizsgálja meg, hogy az elsőfokú bíróság pár soros indokolása a Pp. szövegéből és szelleméből eredő elvárásoknak megfelelően, kellő alaposággal értékelte-e azokat a szempontokat, amelyeket a fellebbezésben az indokolási kötelezettség körében értékelendő tételeknek tart.

[17] Kifejtette, hogy a perindításig 5 munkaóra merült fel azzal, hogy a keresetlevél elkészítéséig konzultálni kellett a felperessel, fel kellett venni a tényvázlatot, meg kellett állapodni a megbízás feltételeiről és a perindításhoz szükséges okiratokat meg kellett szerkeszteni. Ebben a folyamatban ellenőrizni kellett a felperes személyi okmányait, és azt igazolni. El kellett magyarázni a felperesnek a jogvitára irányuló jogszabályok tartalmát és tájékoztatást adni arról, hogy mi a per menete, milyen eljárási cselekmények várhatóak, mire kell számítani a bíróság döntései függvényében. El kellett mondani, hogy a perindítás fizetési meghagyásos eljárás keretében is elképzelhető, annak mi a hátránya, kockázata, esetleges előnye, költségtenyezői stb. Erre a teljes folyamatra a kereset szerint elszámolt 3 óra időtartam nem eltúlzott. A felperesek egyedi iratainak tanulmányozása, a hiányzó iratok beszerzéséhez útmutatás adása is szükséges volt. Mindezt a joggyakorlat felkutatásával együtt 2 óra időtartammal számolta el. Sem az elsőfokú bíróság, sem az alperes nem részletezte, miért vitatja a megjelölt tételekre elszámolt 5 munkaórát.

[18] Hangsúlyozta, függetlenül attól, hogy a típusperben a kereset jogalapja és jogi érvelése, valamint a tényállás nagy mértékben adaptálható az újabb perekben, az eljáró ügyvéd kötelezettsége az ellenérdekű fél nyilatkozatait, az ahhoz kapcsolódó bírósági végzéseket megismerni, az aktába lefűzni, az ügyfél tudomására hozni, valamint a bíróság felhívására és az ügyfél elvárásainak megfelelően köteles nyilatkozni. Állította a fellebbezésében, hogy ez irányadó a 2024. május 23. napján tett nyilatkozatban tételesen kimunkált okiratszerkesztésre, konzultációkra elszámolt időtartamokra is. A technikai teendőket, az ellenérdekű fél iratainak elolvasását, az ügyféllel való konzultációt nem lehet „megspórolni”, miként a konkrét nyilatkozat megtételét sem, még akkor sem, ha az adott perben az okiratok szövegszerű tartalma nagyban megegyezik a korábbi perekben beadott iratok tartalmával. Véleménye szerint sem az elsőfokú bíróság, sem az alperes nem vitatta az ismételt nyilatkozatok esetében tételesen kimutatott időtartamot. A javarészt 1 óra időtartamban elszámolt óradíjak esetében a szerződés és a bírósági gyakorlat szerint „megkezdett óra” alapján elszámolt díjazás esetén nincs is mód erre.

[19] Hivatkozott arra, hogy a tárgyalások időpontját és időtartamát tárgyalási jegyzőkönyvek rögzítik. Az ügyintézéssel kapcsolatos óradíj mértéke ebben a tekintetben a legkevésbé vitatható, de az elvégzendő ügyvédi munka lényegi része csak kisebb részben a tárgyalóteremben történik.

[20] Rámutatott, hogy a kereseti követelésben megjelöltek szerint kimunkált 19 órára vetített óradíjat sem az alperes, sem a bíróság érdemben részleteiben, tételesen nem vitatta, sőt a jelen perrel párhuzamosan folyó eljárásokban az alperes 9 óra mértékben a munkaidő szükségletet el is fogadta, nem vitatta. Ebben a tekintetben a felek álláspontja egyező volt, amely miatt – főleg érdemi indokolás nélkül – nem elfogadható, hogy az elsőfokú bíróság önkényesen (túlterjeszkedve a felek perbeli nyilatkozatain) mindössze 5 óra időtartamban ítélte meg az elvégzett ügyvédi munka időszükségletét. Az alperes – a perköltség érdemi konkrét, tételes vitatása helyett – csak az óradíj mértéke, és a teljesített munkaórák vonatkozásában vitatta a felperesi követelést, azt jelentősen eltúlzottnak találta.

[21] Annak kapcsán, hogy az elsőfokú bíróság hivatkozása szerint a perköltség megállapításánál figyelemmel kell lenni a pertárgyértékre, előadta, hogy ez ellentmond a Rendelet szövegének. Az elsőfokú bíróság a perben kötve van ahhoz, hogy a felperes által tett felszámítás szerint (ügyvédi díjmegállapodás alapján, óradíj-alapú elszámolással) határozza meg a díjat. A Kúria precedensképes határozata, valamint az elsőfokú bíróság részletesen kifejtett és indokolt álláspontja szerint a 30 000 forint + áfa/óradíj nem aránytalan, így ennek mértékét maga a bíróság sem mérsékelte. Legfeljebb a ténylegesen elvégzett tevékenységhez szükséges óra időtartamot lehetne módosítani, azt is csak annyiban, amennyiben az a felek között vitatott. Az alperes azonban a párhuzamos perekben 9 óra időtartamot a keresetindítástól a berekesztésig maga is elfogadott, valamint tekintettel arra, hogy az az alperesi „vitatás”, hogy „aránytalan” nem minősül érdemi vitatásnak, így az elsőfokú bíróság önkényes, érdemi, tételes indokolást nem tartalmazó, lényegében még az alperes által sem vitatott mértéken túli díjcsökkentése nem jogszerű.

[22] Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék személyiségi jogi perben hozott 20.P.22.620/2021/22. számú ítéletére, melyet az első, perfelvételi tárgyaláson, bizonyítás felvételét mellőzve hozott a bíróság, s mely a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperesnek 758 000 forint, tisztán ügyvédi munkadíjból álló perköltséget összesen 12 munkaórát és 120 euró / óra óradíjat figyelembe véve. Előadta, hogy semmi jelentősége nincs a pertárgyértéknek (ami személyiségi jogi per esetében meg sem határozható), a bíróság pedig igazodott a felek okirattal igazolt megállapodásához. Hivatkozott továbbá a Nyíregyházi Törvényszék előtt 5.M.70.144/2023. ügyszám alatt folyamatban volt perben hozott ítéletre, mely a jelen perhez hasonló ügyben 1 021 000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget állapított meg az ügy felperese számára.

[23] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében és a csatlakozó fellebbezésében kérte az ítélet perköltségre vonatkozó részének megváltoztatását akként, hogy az ítéltábla az

ügyvédi óradíj mértékét 10 000 forint/óra összegben, a felhasznált munkaóra mértékét 5 órában állapítsa meg a felperes javára, áfa felszámításával.

[24] Vitatta mind a keresetlevélben felszámított munkaóra mértékét, mind a 30 000 forint összegű ügyvédi óradíj megállapítását. Álláspontja szerint a Pp. 82. § (1)-(3) bekezdése alapján a bíróságnak nem a felszámítással és az ahhoz csatolt okiratokkal egyező mértékben, hanem azok alapulvételével kell a perköltség összegét meghatároznia. A felszámított perköltség összegét a bíróság mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, e körben figyelembe kell venni a Rendelet „3. § (6) bekezdése szerint” az ügy bonyolultságát is. A jelen esetben a per jogi megítélése „végtelenül egyszerű” volt. Maga a felperes hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla Mf.31.248/2022/7. számú jogerős ítéletére, melynek megállapításai a felperesnek mind a keresetlevelében, mind a nyilatkozataiban megjelentek, valamint a Szombathelyi Törvényszék 2.M.70.017/2023/24. számú elsőfokú ítéletére is, melynek indoklásában kifejtett három kérdés – az Mt. 97. § (5) bekezdésének a pedagógusokra történő alkalmazása, szakszerű helyettesítés, óraösszevonás – képezhette csupán vita tárgyát a per során. Ezt meghaladóan a perben érdemi munka a felperes részéről legfeljebb annyi lehetett, hogy fel kellett sorolnia a rendelkezésére álló KRÉTA rendszerből az érvényesített időpontokat.

[25] Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék M.70.150/2020/64. számú ítéletére, mely 10 000 forint, míg a jogerős ítélet szintén 10 000 forint perköltségben marasztalta az alperest, továbbá a felperes által becsatolt Szombathelyi Törvényszék 2.M.70.017/2023/24. számú ítéletére, mely perben a jelenleginél magasabb marasztalási összeg tekintetében a bíróság személyenként 80 000 forint összegű elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte az alperest.

[26] Nem általánosságban a 30 000 forint/óra ügyvédi díjat vitatta, hanem azt állította, hogy ezen összegű óradíj a perben jelentősen eltűzött, az a felperes által megkapott összegnek a többszörösét teszi ki, ami nyilvánvalóan nem áll arányban a rendkívül egyszerű ügyben a ténylegesen elvégzett felperesi ügyvédi tevékenységgel. Az elsőfokú bíróságnak a konkrét perben kell megállapítania a megfizetendő perköltség összegét.

[27] Az alperessel szemben 22 teljesen megegyező tárgyú per van folyamatban az elsőfokú bíróság előtt, mely perekben 2 ügyvéd képviseli a felpereseket. Ezekben az ügyekben a keresetlevelek jogi indokolása azonos tartalmú, az összes beadvány teljesen egyforma, az ügy ezen túlmenően nem bonyolult jogi megítélésű, a kereset összecszerúségének meghatározása sokrétű számítási tevékenység elvégzését nem indokolta. A folyamatban lévő több hasonló per pertárgyértéke 11 000 és 150 000 forint között van, és az alperes számára rendkívül méltánytalan helyzetet eredményezne, ha a felperes által felszámított összegű perköltséget kellene megfizetnie.

[28] Hivatkozott az egységes bírói gyakorlatra, mely szerint az ügyvédi munkadíjnak a pertárgy értékén kívül a ténylegesen elvégzett munkához kell igazodnia és az elvégzett

tevékenységgel arányban állónak kell lennie (Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.814/2010/6. számú ítélet, Kúria Pfv.III.21.045/2022/5. számú ítélet). A bíróságnak a mérlegelés során figyelembe kell vennie az ügyvéd által szerkesztett beadványok mennyiségét, azok munkaigényességét, továbbá azt, hogy a perben kitűzött tárgyalásokon a jogi képviselő megjelent-e (BH.1993.52.). Szintén hivatkozott a Debreceni Törvényszék 3.Pf.20.909/2023/9. számú másodfokú ítéletére, melyet 11 194 718 forint iránti szerződésszegésből eredő követelés megfizetése tárgyában hoztak és két perfelvételi és egy érdemi tárgyaláson 11 óra jelenlét, valamint 6 beadvány megszerkesztéséért 600 000 forint perköltséget állapított meg, eltérően a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján érvényesíteni kívánt összegtől.

[29] Hangsúlyozta, hogy ugyanezen tárgyban sorozatpercek vannak folyamatban ellene, melyről az ítéltáblának is hivatalos tudomása van, mivel többükben másodfokú eljárás van folyamatban. Az ezekben az ügyekben eljáró két felperesi jogi képviselő ugyanazért a munkáért egymástól teljesen eltérően kérte a perköltséget megállapítani. A jelen perben eljáró felperesi jogi képviselő egymástól eltérő összegű, és eltérő időtartamra igényelt indokolatlanul költséget. Ez is mutatja, hogy a perköltség iránti igény nem az elvégzett munkával arányosan került meghatározásra.

[30] Álláspontja szerint jelen perben – amellyel egyező jogalap tekintetében az ország különböző bíróságai előtt már több ítélet is született, amelyek a felperesi álláspontot látszottak alátámasztani –, nem lehet a pertárgyérték többszörösét és több százezer forint perköltséget megítélni, kizárólag csak mert 30 000 forint óradíjjal kellene számolni általánosságban.

[31] Egyetértett az ítélet indokolásával a tekintetben, hogy a felperesi jogi képviselő által megjelölt ügyvédi munkaóra szükséglet nem áll arányban a perbeli képviselet teljesítéséhez szükséges idővel.

[32] A Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletére utalva kiemelte, hogy az ügyvédi munkadíj az elvégzett munka ellenértéke, amelyet az ügyfél részben vagy egészben a jogi képviselőjének a per időtartama alatt már megfizetett. Tárgyi perekben azonban az ügyfelek nem fizettek ügyvédi munkadíjat a felperesi jogi képviselőnek, aki ezt a perben nem bizonyította, melyet igazol az is, hogy az ügyvédi díjazásról szóló okirat szerint a díjazás kizárólag számla ellenében lett volna esedékes, mely természetesen áfa-befizetési kötelezettséget is jelent 8 napos teljesítési határidő mellett.

[33] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az alperes „csatlakozó fellebbezésének elutasítását”. Utalt arra, hogy az alperes a fellebbezési ellenkérelmében teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a Kúria precedensképes határozatát.

[34] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 367. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felperes ugyan kérte a tárgyalás tartását azonban a Pp. 376. § (3) bekezdés b) pontja szerint, mivel a fellebbezés a perköltség összegére vonatkozott, nem kell tárgyalást tartani.

[35] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint kizárólag a fellebbezés, a fellebbezési ellenkérelem és a csatlakozó fellebbezés korlátai között gyakorolta, így az alperest 67 748 forint illetménypótlék és annak kamatai megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést nem érintette. Az ítéltábla így csak azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a perköltség összegének megállapítása részében a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban áll-e.

[36] A felperes fellebbezése túlnyomórészt alapos, az alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[37] Az ítéltábla a fellebbezések elbírálása során abból indult ki, hogy az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint megbízás alapján folytatható, amely szerződés az Üttv. a 28. § (1) bekezdése alapján szabad megállapodás tárgya, csakúgy mint az Üttv. 30. § (1) bekezdése alapján az ügyvédi megbízási díj mértéke, összhangban a vonatkozó polgári jogi alapelvekkel. Erre figyelemmel ennek konkrét mértékét a piaci viszonyok és sok más egyéb speciális, egyedi körülmény határozza meg (ügy bonyolultsága, ügyfél teljesítőképessége stb.).

[38] A fél a peres eljárásban a perköltsége megtérítését – mely a joga perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült – a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján annak felszámításával kérheti. Ez a perköltség magában foglalja a jogi képviselő közreműködésével felmerült kiadásokat, ami a Rendelet alapján érvényesíthető. Ez lehetséges a megbízási szerződésben kikötöttek szerint (Rendelet 2. §), vagy a pertárgyérték, illetve a meg nem határozható pertárgyértékű ügyekben a kifejtett tevékenység alapulvételével (Rendelet 3. §).

[39] A perbeli esetben a pernyertes felperes az ügyvédjével kötött megbízási szerződésben megállapított óradíjon alapuló elszámolás szerint számította fel a perköltsége összegét, ezért a bíróságnak is ebből kellett kiindulnia.

[40] A Rendelet 2. § (1) bekezdése nem határozza meg a felszámítható ügyvédi munkadíj mértékét, de az arra vonatkozó, már ismertetett háttérszabályból egyértelműen az következik, hogy az szabad megállapodás tárgya. Ennek a szabad megállapodásnak azonban a Rendelet 2. § (2) bekezdése állít korlátot akkor, amikor feljogosítja a bíróságot – akkor is, ha az ellenérdekű fél azt nem vitatja – a kikötött ügyvédi munkadíj kivételes esetben történő mérséklésére. E jogszabályhely kimondja, hogy az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj

összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

[41] Ennek a rendelkezésnek a helyes értelmezése érdekében adott egyértelmű útmutatást a felperes által is hivatkozott, a Kúria a precedensértékű Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletében, amikor annak [41] bekezdésében rögzítette, hogy a szerződésben megállapított munkadíj bíróság általi mérséklése a szerződés tartalmának szabad meghatározása alapelveivel szemben kivételes és ebből adódóan szűken értelmezendő. Az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki, ha a piaci viszonyokkal és a józan ésszel (Alaptörvény 28. cikk) nyilvánvalóan ellentétes, kirívóan eltúlzott mértékű.

[42] Az ítéltábla nem értett egyet ezért azzal az alperesi csatlakozó fellebbezésben foglalt érveléssel, mely szerint a szerződésben kikötött óradíjjal szemben annak alacsonyabb mértékű, 10 000 forint/óra munkadíjjal való megállapítása lenne indokolt, hiszen a jelenlegi ár- és értékviszonyok mellett a felperes által érvényesített óradíj nem eltúlzott. Az ítéltábla bírói gyakorlatként hivatkozik a Győri Ítéltábla Mf.30.051/2020. számú döntésére, ahol 22 500 forint/óra ügyvédi munkadíjat tartottak elfogadhatónak, míg a Fővárosi Ítéltábla a Gf.40.043/2021/11. számú döntésében megállapította, hogy a piaci viszonyok között nem eltúlzott a 30 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj 1 órára számítva.

[43] Tévesen hivatkozott az alperes arra is, hogy a per tárgyának értéke az adott esetben meghatározó lehet, hiszen a Rendelet 2018. január 1. napjától hatályos 2. § (2) bekezdése az erre utaló rendelkezést már nem tartalmazza, így nincs jelentősége annak, hogy a 30 000 forintos óradíj alkalmazásával a perköltség jelentősen meghaladja a felperes számára megítélt főkövetelést.

[44] Ez az óradíj az alperesi érveléssel ellentétben akkor sem mérsékelhető, ha több hasonló, ugyanolyan jogi megítélésű per van folyamatban ugyanazon a bíróságon, és a per fő tárgyát illetően korábban született jogerős ítéletek alapulvételével, azok jogi indokolására hivatkozással nyújtotta be a felperes a keresetet, továbbá akkor sem, ha az alperes szerint az ügy egyszerű megítélésű. Az ügyvédi megbízási szerződéses szabadságnak az elvét sértené annak a fellebbezési megközelítésnek a megengedése, hogy az „egyszerűbb” ügyben alacsonyabb mértékű, míg a „bonyolultabb” ügyben magasabb összegű óradíj lenne csak felszámítható.

[45] Mindezek alapján az alperes által hivatkozott Szombathelyi Törvényszék ítélete, melyben a mérlegelés szempontjai a Kúria iránymutató döntésével szemben még nem jelennek meg, és a Fővárosi Törvényszék határozata, az abban megállapított méltánytalanul alacsony, 10 000 forintos perköltség miatt – amelyek egyebekben nem precedensértékűek – nem lehetnek irányadóak.

[46] Az alperes a csatlakozó fellebbezésében öt munkaórát elismerte a felperesi képviselő tevékenységét, míg a felperes a fellebbezésében azt az általa felszámított 19

munkaórán kérte megállapítani. Az ítéltábla pedig túlnyomórészt egyetértett a felperessel a fellebbezésében részletezett befektetett munkaórák számát, a perben kifejtett ügyvédi tevékenység idősükségletét érintően.

[47] A már hivatkozott precedensértékű ítéletében a Kúria hangsúlyozta ([45] bekezdés), hogy a bíróságnak a perköltség mérséklése körében végzett aránytalansági vizsgálata az ügyvéd munkájának tartalmi megítélésére nem terjedhet ki. Ugyancsak e pontban rögzíti a Kúria, hogy a tényleges tevékenység arányossága szempontjából nem vizsgálható, hogy az ügyvéd beadványai milyen terjedelműek (ez ugyanis a beadványok oldalszámához kötné a költségigényt). Emiatt az aránytalansági vizsgálatnál számtalan más, egyéb körülményt lehet csak értékelni (ugyanolyan vagy hasonló ügyek intézése, azokban hozott ítéletek jogi indokolásának ismerete, eljárás időtartama, perrel összefüggő egyéb tevékenység stb.).

[48] A Kúria mindemellett rámutatott arra is ([47] bekezdés), hogy az óradíjon alapuló elszámolás szerinti munkadíj arányosságának vizsgálata nem szűkíthető le a bíróságon töltött időtartamra és nem jelentheti azt, hogy a bíróság véleménye szerint egy perirat elkészítése mennyi időt vesz igénybe (milyen gyorsan írható meg), mivel az tartalmazza a felkészülést, az ügyféllel folytatott, általában többszöri egyeztetést és kommunikációt. Figyelembe kell venni, hogy esetenként az ügyvéd lényegesen több időt is fordíthat a perirat előkészítésére, az ügyféllel való kommunikációra, mint magának a konkrét periratnak a megírására.

[49] Mindezeknek a jelen konkrét ügyre vonatkoztatása eredményeképpen az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperest megillető perköltség mértékének megállapítása során a megjelölt valamennyi körülményt kellett összevetni a felperes által támasztott perköltségigény mértékével.

[50] Az ítéltábla megállapítása szerint a felperes a per során a Pp. 81.§ (2) bekezdésének megfelelően számította fel az igényelt költségét, a felmerülésének lényeges körülményeit megjelölte és a csatolt megbízási szerződés a kikötött és a felperes által megfizetni vállalt ügyvédi munkadíj összegét igazolta.

[51] Kétségtelen tény, hogy a felperes jogi képviselője több ugyanilyen tárgyú perben vállalt képviseletet. Ez a körülmény pedig az ítéltábla szerint az ügyvédi tevékenységre figyelembe vehető idő meghatározásánál értékelendő, miként arra az elsőfokú bíróság is helytállóan hivatkozott.

[52] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az a körülmény, hogy a jogi képviselő több, ugyanolyan jogi alapon nyugvó perben jár el, jelentősen lerövidíti az ügyfelekkel való kommunikációra és a beadványok tartalmi összeállítására fordított időt is, különösen akkor, ha a jogvita tárgyát illetően az országban már több, jogerős bírósági ítélet is

született. Az elsőfokú bíróság azonban az indokolási kötelezettségének az ügyvédi munkadíj mérséklése körében elnagyoltan tett eleget és tartami elemzéssel részletesen alátámasztva nem tért ki arra, hogy az ügyvéd tényleges tevékenysége miatt aránytalan. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy konkrétumok nélküli általánosságra való utalással nem indokolható a perköltség összegének mérséklése.

[53] A felperes jogi képviselőjének nem vitatottan, a konkrét perben el kellett készítenie és elő kellett terjesztenie a keresetlevelet, ehhez kapcsolatot tartani az ügyfelével, a szükséges kommunikációt lefolytatni, az ahhoz kapcsolódó tájékoztatási és technikai feladatokat elvégezni. Az ezen tevékenységekre felszámított 5 munkaóra nem túlzott mértékű, még annak figyelembevételével sem, hogy más, ugyanilyen perekben is részben ugyanezeket a tevékenységeket kellett elvégezni a keresetlevél elkészítéséhez és benyújtásához. Az ítéltábla álláspontja szerint az ügyvéd perbeli tevékenysége a megbízási szerződésben foglaltaknak megfelelt, és az ítéltábla által vizsgált objektív szempontok alapján – az ügyvédi munka tartalmának mennyiségi és minőségi megítélése nélkül – a mérséklés lehetősége nem állt fenn.

[54] A felperes jogi képviselője az alperesi ellenkérelem elolvasására, az ügyfelével való konzultációra 2 órát, majd egy válaszirát szerkesztésére és konzultációra szintén 2 órát számított fel, amit az ítéltábla eltúlzottnak tartott, így ezek idősükségletét 1-1 órával csökkentette, nem látván indokát a kétszeres konzultációnak ugyanahhoz a beadványhoz kapcsolódóan, továbbá mert az alperes ellenkérelme már ismert tartalmú volt számára és mert a válasziratra is iratmintát használt az egyéb folyamatban lévő perek alapján. Az alperesnek az arra adott viszontválaszának áttanulmányozására és konzultációra ugyanakkor a felszámított 1 munkaórát elismerte.

[55] A felperes a 2023. november 30-án benyújtott (10. sorszámú) keresetpontosítás előkészítésére 2 munkaórát számított fel. Az ítéltábla azonban megállapította, hogy a 8 oldalas keresetpontosítás tartalma részben megegyezik a keresetlevelével, ebből következően a konzultációval együtt erre az ítéltábla 1 órát tartott elfogadhatónak.

[56] A fentiekén túl a felperes jogi képviselője a 2024. január 8. napján benyújtott beadványa (12. sorszámú) elkészítéséért és az ezzel összefüggő konzultációért szintén 2 órát számított fel, amit az ítéltábla szintén eltúlzottnak tartott. Ennek indoka az, hogy a felperesi képviselő más ugyanilyen perben ugyanennek a beadványnak az elkészítéséért csak 1 órát számított fel, ez a beadvány azoktól semmiben nem tér el, hiszen csak a Szombathelyi Törvényszék ítéletét tartalmazza kivonatolva. Mindezerért az ítéltábla így ezt csak 1 órában fogadta el.

[57] 2024. április 9. napján kelt, 17. sorszám alatt benyújtott, az EDUTEV. Zrt. válaszára tett észrevételt és a perköltségét részletező nyilatkozat elkészítésére 1 óra felszámított fel perköltség nem vitatottan szintén felmerült és igazolt, az a megbízási

szerződésben foglaltakkal összhangban áll, csakúgy mint a 2024. május 23-án kelt 19. sorszámú beadvány elkészítésére felszámított 1 óra és a három tárgyaláson, összesen 3 megkezdett óra időtartamra felszámított költség.

[58] Az ítéltábla a felperesi képviselő által így felszámított 19 munkaórával szemben 15 munkaórát talált arányban állónak az általa kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

[59] A beadványok terjedelme ugyan nem irányadó a perköltség összegének megállapításánál, de azok munkaigényessége figyelembe vehető, az pedig vitathatatlan, hogy a keresetlevél megszerkesztése még „minta” használata esetén is 1-2 órát vesz igénybe. Az ítéltábla megállapítása szerint a felperes a költsége felszámításánál az időszükséglet megjelölésnél figyelembe vette az ugyanilyen perekben már elkészített beadványok használatát, hiszen a 3 óra tárgyalási idő mellett 12 órát számított fel a további perbeli képviselőre.

[60] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a felperes a perköltségét már részben a keresetlevélben felszámította, csatolva az ügyvédi megbízási szerződést is, emiatt az alperes tudott arról, hogy várhatóan milyen összeget kíván érvényesíteni vele szemben pernyertessége esetén. Emiatt – az általa állított típusperekben hozott döntések ismeretében – a megfelelő nyilatkozat megtételével az utóbb felmerült perköltséget elkerülhette, vagy csökkenthette volna.

[61] A felperes részéről választott, a jogi képviselet óradíjára kikötött szerződés alapján előterjesztett felszámítás pedig nem függ a pertárgy értékétől, amelynek emiatt az ítéltábla döntésének meghozatalakor nem is volt jelentősége.

[62] Rámutat arra is az ítéltábla, hogy a felperes és a jogi képviselője közötti díj megfizetése vagy annak igazolása nem szükséges a perköltség felszámításához. A Kúria hivatkozott ítélete [48] pontjában ugyan említi, hogy az ügyvédi munkadíjat mint az elvégzett munka ellenértékét az ügyfél a per alatt részben vagy egészben megfizette, azonban a [35] és a [39] pontokban is a megfizetni vállalt ügyvédi munkadíj összegének felszámítását nevesíti. A megbízási szerződés csatolása és a szükséges órák megjelölése a megállapodott díj összegének igazolására elegendő. A számla a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166.§ (1) bekezdése szerint számviteli bizonylat, amely a perköltség megállapításánál nem minősül okiratnak. Kiállítása a számlarend betartásához tartozó tevékenység, amelynek ellenőrzése nem a munkaügyi perben eljáró bíróság hatáskörébe tartozik (Fővárosi Ítéltábla Gf.40.309/2021/5. ítélet [14]).

[63] Mindezeket együttesen értékelve az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a perköltség jelentős mérséklésével kapcsolatos döntésével, ezért azt a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[64] A felperes pernyertessége esetén a 30 000 forint/óra ügyvédi munkadíj és az ítéltábla által elfogadott 15 munkaóra alapulvételével 450 000 + áfa, azaz 571 500 forint elsőfokú perköltségre tarthatott volna igényt, mivel a felperes az elsőfokú eljárásban 100%-ban lett pernyertes. Az ítéltábla ezért az elsőfokú eljárásban a perköltség összegét 571 500 forintra felemelte, az alperesi csatlakozó fellebbezéssel érintett körben pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[65] A felperes a másodfokú eljárásban túlnyomórészt pernyertes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles a jogi képviselő ügyvédi munkadíjából eredő, a másodfokú eljárással felmerült perköltségét megtéríteni. A felperes bruttó 76 200 forintot számított fel 2 óra időtartamra, azonban az ítéltábla csak 1 óra időtartamot látott szükségesnek és indokoltnak, figyelemmel a más perekben is használt fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem „minta” alkalmazására (amit igazol a 3. oldal 2. bekezdésében észlelt téves munkaóramegjelölés is), azok tartalma túlnyomó részt megegyezik az ítéltábla előtt is ismert Mf.I.50.025/2024., Mf.I.50.026/2024., Mf.I.50.027/2024., Mf.I.50.028/2024. számú ügyekben előterjesztett fellebbezéseivel.

[66] A 79 %-ban eredményes fellebbezés miatt a felperest az így számított 38 100 forinttal szemben 30 099 forint illetné meg, míg az alperest a 21%-os pernyertessége miatt a Rendelet 3. § (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján $(533\,400 \times 0,025 \times 0,21)$, azaz 2800 + áfa, mindösszesen 3556 forint. Az ítéltábla a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján az alperest kötelezte a 26 543 forint különbözetnek a felperes javára történő megfizetésére. A csatlakozó fellebbezés vonatkozásában az alperes 100 %-ban pervesztes lett, azonban ebben a körben a felperes külön perköltséget nem számított fel.

[67] A perben a feleket a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés esetében az illeték alapja a felperes által vitássá tett követelésrész értéke, (723 900 – 190 500) azaz 533 400 forint. Ez alapján az Itv. 46. § (1) bekezdéséből következően a fellebbezési eljárási illeték 42 672 forint. A csatlakozó fellebbezés esetében az illeték alapja az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján (190 500 – 63 500), azaz 127 000 forint, melyhez igazítottan a csatlakozó fellebbezés illetéke az Itv. 46. § (4) bekezdése alapján 5080 forint. Az eredménytelenül fellebbező és pervesztes alperes helyett, az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján öt megillető teljes személyes illetékmentességre figyelemmel, valamint a részben eredménytelenül fellebbező felperes munkavállalói költségkedvezményére figyelemmel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján valamennyi feljegyzett illeték az állam terhén marad.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke – előadó bíró, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. bíró,
Dr. Szűcs Lajos sk. bíró